

حقوق جزای اختصاصی

(جلد دوم)

جرایم علیه اشخاص

تألیف

محمد صالح ولیدی

مؤسسه انتشارات امیرکبیر

تهران، ۱۳۹۱

فهرست مطالب

۲۱	یادداشتی بر چاپ پنجم	
۲۳	پیشگفتار	
۲۷	تقسیم مطالب و طرح کلی نگارش کتاب	۱
۲۹	جرایم علیه تمامیت جسمی اشخاص	اول
۳۱	کلیات	فصل اول
۳۱	مباحث این فصل	۱
۳۱	مبحث اول	۱-۱
۳۲	مبحث دوم	۲-۱
۳۲	مفهوم حقوق جزای اختصاصی	۲
۳۲	تعریف حقوق جزای اختصاصی	۱-۲
۳۲	خصوصیات قوانین حقوق جزای اختصاصی	۲-۲
۳۵	طبقه‌بندی جرایم از نظر موضوع مورد تعرض و هدف مستقیم قانون‌گذار	۳-۲
۳۹	رابطه اجرای عدالت کیفری و مبانی نظام جزایی جامعه	۴-۲
۴۳	سابقه تاریخی قواعد حقوق جزای اختصاصی در ایران	۵-۲
۵۰	مبحث دوم - منابع حقوق جزای اختصاصی	۳

۵۰	تعریف منابع و اقسام آن	۱-۳
۵۱	گفتار اول - اقسام منابع حقوق جزای اختصاصی	۴
۵۱	منابع فقهی	۱-۴
۵۱	منابع قانونی	۲-۴
۵۷	قرائت و تمرین	۵
۵۷	پرسشهای مربوط به کلیات درس حقوق جزای اختصاصی	۱-۵

۵۹	فصل دوم	۵۹
۵۹	مباحث این فصل	۱
۶۰	۱-۱ مبحث اول - قتل و انواع آن	۱-۱
۶۲	۲ گفتار اول - قتل عمدی	۲
۶۲	۱-۲ تعریف	۱-۲
۶۵	۲-۲ صور مختلف قتل عمدی	۲-۲
۶۷	۳-۲ ضابطه تشخیص نوع در قتل عمدی	۳-۲
۷۰	۴-۲ مفهوم قضائی کار یا عمل کننده	۴-۲
۷۱	۵-۲ انواع وسایل کننده	۵-۲
۷۳	گفتار دوم - عناصر اختصاصی قتل عمدی	۳
۷۳	۱-۳ عنصر مادی قتل و اجزای آن	۱-۳
۸۰	۲-۳ شروع به قتل عمدی	۲-۳
۸۱	۳-۳ عنصر روانی قتل عمدی	۳-۳
۸۲	۴-۳ احراز رابطه سببیت بین فعل مجرمانه و مرگ مقتول	۴-۳
۸۳	۵-۳ معادله نمایش عناصر اختصاصی قتل عمدی	۵-۳
۸۳	۶-۳ مجازات قتل عمدی	۶-۳
۸۴	گفتار سوم - همکاری در ارتکاب قتل عمدی	۴

۱-۴	شرکت در قتل عمدی و شرایط آن	۸۵
۲-۴	شرایط قصاص نفس و جگونگی تعویم دیه قتل	۹۰
۳-۴	شرایط و موانع اجرای قصاص در مورد شرکای در قتل	۹۱
۴-۴	معاونت در قتل عمدی و شرایط تحقق آن	۹۳
۵	گفتار چهارم - اقسام قتل عمدی	۱۰۳
۱-۵	قتل با سبق تصمیم	۱۰۳
۲-۵	قتل با قصد مجرمانه مقید و مطلق	۱۰۳
۳-۵	مبحث دوم - راههای ثبوت قتل	۱۰۹
۶	گفتار اول - مفهوم اقرار و ارزش اثباتی آن	۱۱۰
۱-۶	اولاً	۱۱۱
۲-۶	ثانیاً	۱۱۱
۳-۶	ثالثاً	۱۱۱
۴-۶	شرایط تحقق اقرار	۱۱۳
۵-۶	قابل تجزیه بودن اقرار در مورد کیفری	۱۱۵
۶-۶	نحوه تحصیل اقرار از متهم	۱۱۵
۷-۶	ارزش اثباتی اقرار	۱۱۶
۷	گفتار دوم - مفهوم شهادت و ارزش اثباتی آن	۱۱۸
۸	گفتار سوم - قسامه	۱۲۱
۱-۸	موارد لوث در قتل عمدی	۱۲۱
۲-۸	علت پذیرش قسم از ناحیه مدعی قتل عمدی و بستگان مقتول به عنوان دلیل	۱۲۲
۳-۸	نصاب قسامه در انواع قتل و جراحات	۱۲۴
۹	گفتار چهارم - حجیت علم قاضی	۱۲۵
۱-۹	مبحث سوم - ملحقات قتل عمدی	۱۲۶
۱۰	گفتار اول - قتل در اثر سم دادن	۱۲۶

۱۰-۱	مقدمه	۱۲۶
۱۰-۲	روشهای کیفری سم دادن	۱۲۷
۱۰-۳	احکام سم دادن در قوانین مدون جزای اسلامی ایران	۱۲۸
۱۱	گفتار دوم - تقلب در مواد دارویی و خوراکی و بهداشتی و غیره	۱۳۰
۱۱-۱	طرح مطالب	۱۳۰
۱۱-۲	عناصر اختصاصی جرم تقلب در مواد خوردنی، دارویی و غیره	۱۳۰
۱۱-۳	معادله نمایش عناصر اختصاصی جرم تقلب در مواد خوردنی و غیره	۱۳۳
۱۱-۴	مجازات و اقدامات تأمینی و جنبه عمومی جرم	۱۳۴
۱۱-۵	تکمله عنصر قانونی جرم تقلب در مواد خوردنی و آشامیدنی و بهداشتی	۱۳۶
۱۲	گفتار سوم - خودکشی	۱۳۹
۱۳	گفتار چهارم - قتل بر اثر تیراندازی در حین انجام وظیفه	۱۴۲
۱۳-۱	۱- مبنای نظری این عامل موجهه جرم	۱۴۳
۱۳-۲	۲- شرایط تحقق زوال مسئولیت مرتکب قتل	۱۴۳
۱۳-۳	۳- شرایط مربوط به مقتول یا مجروح	۱۴۴
۱۴	گفتار پنجم - قتل یا ایراد صدمه با رضایت مجنی علیه	۱۴۵
۱۴-۱	از نظر عدم امکان اسقاط مالم یجب	۱۴۵
۱۴-۲	از نظر تعارض با نظم عمومی و برخی از مقررات مربوط به کیفیت قصاص	۱۴۶
۱۵	مبحث چهارم - سقط جنین یا سقط حمل	۱۴۶
۱۵-۱	مقدمه	۱۴۶
۱۶	گفتار اول - ضابطه تشخیص قانونی حیات	۱۴۸
۱۶-۱	تعریف	۱۴۸
۱۶-۲	ضابطه قانونی حیات جنینی و حیات قابل زیستن	۱۴۹
۱۶-۳	انواع سقط جنین یا سقط حمل	۱۵۱
۱۷	گفتار دوم - عناصر اختصاصی سقط جنین یا سقط حمل عمدی	۱۵۱

۱۵۲	عنصر مادی جرم و شرایط تحقق آن	۱-۱۷
۱۵۴	عنصر روانی یا معنوی سقط جنین یا حمل عمدی	۲-۱۷
۱۵۴	گفتار سوم - سقط جنین یا سقط حمل شبه عمدی	۱۸
۱۵۵	تعریف	۱-۱۸
۱۵۵	عناصر اختصاصی سقط جنین یا حمل شبه عمدی	۲-۱۸
۱۵۶	گفتار چهارم - عناصر اختصاصی سقط جنین یا حمل خطای محض	۱۹
۱۵۷	گفتار پنجم - عناصر اختصاصی سقط جنین یا حمل غیر عمدی ناشی از تخلفات رانندگی	۲۰
۱۵۷	عنصر مادی جرم	۱-۲۰
۱۵۷	عنصر روانی	۲-۲۰
۱۵۸	گفتار ششم - مجازات سقط جنین یا سقط حمل	۲۱
۱۵۸	مجازات سقط جنین یا حمل شبه عمدی و خطای محض	۱-۲۱
۱۵۸	مجازات سقط جنین عمدی از ناحیه افراد عادی	۲-۲۱
۱۶۰	مجازات سقط جنین عمدی از ناحیه طبیب یا ماما یا دارو فروش	۳-۲۱
۱۶۰	مجازات سقط جنین غیر عمدی ناشی از تخلفات رانندگی	۴-۲۱
۱۶۱	مجازات سقط جنین توسط خود زن حامل	۵-۲۱
۱۶۱	معاونت در حکم مباشرت در سقط جنین	۶-۲۱
۱۶۱	گفتار هفتم - حکم سقط جنین در مقام ضرورت	۲۲
۱۶۴	گفتار هشتم - بچه کشی	۲۳
۱۶۴	اولاً	۱-۲۳
۱۶۵	ثانیاً	۲-۲۳
۱۶۵	ثالثاً	۳-۲۳
۱۶۵	رابعاً	۴-۲۳
۱۶۶	مبحث پنجم - قتل شبه عمد	۵-۲۳
۱۶۷	گفتار اول - تعریف و منابع قتل شبه عمد	۲۴

۱۶۷	تعریف	۱-۲۴	
۱۷۰	منابع قتل شبه عمد	۲-۲۴	
۱۷۱	گفتار دوم - عناصر تشکیل دهنده قتل شبه عمد	۲۵	
۱۷۱	ایراد صدمه منتهی به فوت مجنی علیه یا (عنصر مادی جرم)	۱-۲۵	
۱۷۱	اثبات خطای شبیه به عمد یا (عنصر روانی جرم)	۲-۲۵	
۱۷۳	گفتار سوم - مفهوم قضائی خطا و اهمیت تشخیص آن	۲۶	
۱۷۵	اثبات رابطه سببیت بین خطا و نتیجه حاصله	۱-۲۶	
۱۷۶	نظرات مربوط به نقش خطا در پیدایش نتیجه مجرمانه	۲-۲۶	
۱۷۸	اثبات رابطه سببیت در نظام حقوقی اسلام	۳-۲۶	
۱۸۱	رویه دیوان عالی کشور ایران درباره رابطه سببیت در جرایم شبه عمد و غیر عمدی	۴-۲۶	
۱۸۲	مجازات قتل شبه عمد	۵-۲۶	
۱۸۳	معادله نمایش عناصر اختصاصی قتل شبه عمد	۶-۲۶	
۱۸۴	مبحث ششم - قتل غیر عمدی	۷-۲۶	
۱۸۵	جهات افتراق قتل غیر عمد و شبه عمد	۸-۲۶	
۱۸۶	تعریف قتل غیر عمد	۹-۲۶	
۱۸۶	گفتار اول - عناصر اختصاصی قتل غیر عمدی	۲۷	
۱۸۶	عنصر مادی جرم	۱-۲۷	
۱۸۶	تحقق خطای مرتکب	۲-۲۷	
۱۸۷	انقسام خطای جزائی	۳-۲۷	
۱۸۹	اثبات رابطه سببیت بین تقصیر مرتکب و مرگ مقتول	۴-۲۷	
۱۹۰	معادله نمایش عناصر اختصاصی قتل غیر عمدی	۵-۲۷	
۱۹۱	گفتار دوم - مجازات قتل و سایر صدمات بدنی غیر عمدی ناشی از تخلفات رانندگی	۲۸	
۱۹۱	تقسیم مطالب	۱-۲۸	
۱۹۲	مجازات قتل غیر عمدی و سایر صدمات بدنی ناشی از تخلفات رانندگی	۲-۲۸	

۳-۲۸	جهات تشدید یا تخفیف مجازات جرایم غیر عمدی ناشی از تخلفات رانندگی..... ۱۹۳	
۴-۲۸	مجازات سایر تخلفات رانندگی ملحق به جرایم غیر عمدی ناشی از رانندگی..... ۲۰۰	
۵-۲۸	جهات تشدید یا تخفیف مجازات جرایم غیر عمدی ناشی از تخلفات رانندگی..... ۲۰۶	
۶-۲۸	مجازات سایر تخلفات رانندگی ملحق به جرایم غیر عمدی ناشی از رانندگی..... ۲۰۶	
۲۹	گفتار سوم - معاونت در جرایم غیر عمدی ناشی از تخلفات رانندگی و حیثیت عمومی جرم..... ۲۰۷	
۱-۲۹	معاونت در ارتکاب جرایم غیر عمدی ناشی از تخلفات رانندگی..... ۲۰۷	
۲-۲۹	حیثیت عمومی جرایم غیر عمدی ناشی از تخلفات رانندگی..... ۲۰۸	
۳-۲۹	مبحث هفتم - قتل خطای محض..... ۲۰۸	
۳۰	گفتار اول - ضابطه فقهی قتل خطای محض..... ۲۰۹	
۱-۳۰	تعریف قتل خطای محض..... ۲۱۰	
۲-۳۰	صور مختلف قتل خطای محض..... ۲۱۱	
۳-۳۰	تحقق رابطه سببیت در قتل خطای محض..... ۲۱۴	
۴-۳۰	مجازات قتل خطای محض..... ۲۱۴	
۵-۳۰	مبحث هشتم - عاقله و مسؤولیت پرداخت دیه..... ۲۱۵	
۳۱	گفتار اول - مفهوم عاقله و علت پذیرش آن..... ۲۱۵	
۱-۳۱	تعریف..... ۲۱۵	
۲-۳۱	علت پذیرش ضمان عاقله نظریات فقها در این باره..... ۲۱۷	
۳۲	گفتار دوم - ماهیت حقوقی دیه عاقله..... ۲۱۹	
۱-۳۲	اولاً..... ۲۲۱	
۲-۳۲	ثانیاً..... ۲۲۱	
۳-۳۲	موارد قانونی پرداخت دیه..... ۲۲۱	
۴-۳۲	نقد و بررسی دیه عاقله..... ۲۲۴	
۵-۳۲	موارد تشدید دیه بر حسب زمان و محل وقوع جرم..... ۲۲۶	
۶-۳۲	مهلت پرداخت دیه..... ۲۲۷	

۲۲۸	گفتار سوم - ایراد ضرب و جرح شبه عمد و خطای محض	۳۳
۲۲۸	اهمیت بحث و شناخت آن	۱-۳۳
۲۳۰	عناصر اختصاصی ایراد جرح و نقص عضو شبه عمد و خطای محض	۲-۳۳
۲۳۱	قرائن و تمرین	۳۴
۲۳۱	پرسشهای مربوط به فصل دوم کتاب	۱-۳۴
۲۳۹	فصل سوم سایر صدمات بدنی	
۲۳۹	مقدمه	۱
۲۳۹	سابقه امر	۱-۱
۲۴۱	مفهوم جزایی ضرب	۲-۱
۲۴۱	مفهوم جزایی جرح	۳-۱
۲۴۳	تقسیم مطالب این فصل	۴-۱
۲۴۳	بحث اول - صدمات بدنی عمدی مستلزم قصاص عضو	۲
۲۴۴	الف	۱-۲
۲۴۴	ب	۲-۲
۲۴۴	ج	۳-۲
۲۴۴	گفتار اول - صور مختلف ایراد جرح و قطع عمدی اعضا	۳
۲۴۵	ایراد جرح یا قطع عضو عمدی محض	۱-۳
۲۴۶	ایراد جرح یا قطع عضو در حکم عمد	۲-۳
۲۴۷	گفتار دوم - عناصر اختصاصی جرم جرح یا قطع عضو عمدی	۴
۲۴۷	عضو مادی جرم و اجزای آن	۱-۴
۲۴۸	عنصر روانی جرم	۲-۴
۲۴۸	قصاص عضو و شرایط آن	۳-۴
۲۵۰	شرایط مربوط به اجرای قصاص عضو	۴-۴

۵	مبحث دوم - خدمات بدنی عمدی مستلزم تعزیر	۲۵۲
۱-۵	مقدمه	۲۵۲
۶	گفتار اول - ایراد ضرب و جرح عمدی منتهی به نقصان یا از کار افتادن عضو یا یکی از حواس	۲۵۳
۱-۶	عنصر مادی و طرق ارتکاب جرم	۲۵۴
۲-۶	عنصر روانی جرم	۲۵۶
۳-۶	مجازات و حیثیت عمومی جرم	۲۵۷
۷	مبحث سوم - خدمات بدنی عمدی در اثنای منازعه	۲۵۷
۱-۷	مقدمه	۲۵۷
۸	گفتار اول - عناصر متشکله شرکت در ایراد خدمات بدنی در اثنای منازعه	۲۵۹
۱-۸	عنصر مادی جرم و شرایط آن	۲۵۹
۲-۸	عنصر روانی جرم	۲۶۰
۳-۸	مجازات و حیثیت عمومی جرم	۲۶۱
۹	قرائن و نمیرین	۲۶۱
۱-۹	پرمشهای مربوط به فصل سوم کتاب	۲۶۱
دوم	جرایم علیه شخصیت معنوی افراد	۲۶۵
۱۰	مقدمه	۲۶۷
۱-۱۰	اولاً	۲۶۷
۲-۱۰	ثانیاً	۲۶۸
۳-۱۰	دسته اول	۲۶۹
۴-۱۰	دسته دیگر	۲۶۹
فصل اول		
۱	جرایم بر ضد آزادی اشخاص	۲۷۱
۱	اهمیت بحث و تقسیم مطالب	۲۷۱
۲	مبحث اول - جرایم بر ضد آزادی تن آدمی	۲۷۲

۲۷۲	۱-۲	بیان موضوع و تقسیم مطالب این مبحث
۲۷۴	۳	گفتار اول - عناصر جرم توقیف و حبس غیرقانونی از ناحیه مأموران و افراد عادی
۲۷۴	۱-۳	عنصر قانونی جرم
۲۷۴	۲-۳	عمل مادی فیزیکی و طرق ارتکاب جرم
۲۷۸	۳-۳	عنصر روانی جرم
۲۷۹	۴-۳	مجازات
۲۷۹	۵-۳	معادله نمایش عناصر متشکله جرم
۲۷۹	۶-۳	حیثیت عمومی جرم
۲۸۰	۴	گفتار دوم - مساعدت در توقیف و حبس غیرقانونی و جهات تشدید مجازات
۲۸۰	۱-۴	معاونت در ارتکاب جرم توقیف و حبس غیرقانونی
۲۸۰	۲-۴	جهات تخفیف مجازات
۲۸۱	۳-۴	جهات تشدید مجازات
۲۸۱	۵	گفتار سوم - سلب آزادی افراد ملت به مناسبت شغل یا مقام مملکتی
۲۸۲	۱-۵	عنصر مادی جرم و اجزاء متشکله آن
۲۸۳	۲-۵	عنصر روانی جرم
۲۸۳	۳-۵	مجازات و حیثیت عمومی جرم
۲۸۳	۴-۵	معادله نمایش عناصر متشکله جرم
۲۸۴	۶	گفتار چهارم - تدابیر قانونی برای جلوگیری از توقیف و حبس غیرقانونی افراد
۲۸۴	۱-۶	بیان موضوعی و تقسیم مطالب این گفتار
۲۸۶	۲-۶	خودداری از تسلیم زندانی به مقام صالح قضائی
۲۸۷	۷	مبحث دوم - جرایم بر ضد آزادی روان اشخاص
۲۸۷	۱-۷	مفهوم حقوقی آزادی روان
۲۸۸	۲-۷	۲. تقسیم مطالب این مبحث
۲۸۹	۸	گفتار اول - جرم تهدید به قتل و اخاذی

۱-۸	عناصر متشکله جرم تهدید به قتل و ضررهای شرفی و غیره.....	۲۸۹
۲-۸	جرم اخاذی با قدرت نمایی با چاقو یا هر نوع سلاح دیگر.....	۲۹۱
۳-۸	جرم تهدید به قتل به منظور اخاذی.....	۲۹۳
۹	گفتار دوم - جرم ایجاد مزاحمت برای اطفال و زنان در اماکن عمومی.....	۲۹۶
۱-۹	محل ارتکاب عنصر مادی جرم.....	۲۹۶
۲-۹	عنصر روانی جرم.....	۲۹۷
۳-۹	مجازات و حیثیت عمومی جرم.....	۲۹۷
۱۰	مبحث سوم - هتک حرمت منازل اشخاص.....	۲۹۸
۱-۱۰	مقدمه.....	۲۹۸
۱۱	گفتار اول - عناصر اختصاصی جرم هتک حرمت منازل توسط مستخدمین و مأموران دولتی.....	۲۹۹
۱-۱۱	عنصر مادی جرم و اجزای متشکله آن.....	۲۹۹
۲-۱۱	عنصر روانی جرم.....	۳۰۲
۳-۱۱	مجازات و علت معافیت و تشدید مجازات.....	۳۰۲
۴-۱۱	معادله نمایش عناصر اختصاصی جرم.....	۳۰۲
۱۲	گفتار دوم - عناصر اختصاصی جرم هتک حرمت منازل توسط افراد عادی.....	۳۰۳
۱-۱۲	عنصر مادی جرم و کیفیت وقوع آن.....	۳۰۳
۲-۱۲	عنصر روانی جرم.....	۳۰۵
۳-۱۲	مجازات و کیفیت مشدده کیفر.....	۳۰۵
۴-۱۲	معادله نمایش عناصر اختصاصی جرم.....	۳۰۵
۱۳	مبحث چهارم - جرم هتک حرمت مراسلات و مخابرات و مکالمات تلفنی اشخاص.....	۳۰۶
۱-۱۳	موضوع جرم.....	۳۰۶
۲-۱۳	عنصر مادی و طرق ارتکاب جرم.....	۳۰۷
۳-۱۳	سمت مرتکب جرم.....	۳۰۸
۴-۱۳	عنصر روانی جرم.....	۳۰۸

۳۰۹	مجازات و حیثیت عمومی جرم	۵-۱۳
۳۰۹	معادله نمایش عناصر اختصاصی جرم	۶-۱۳
۳۰۹	مبحث پنجم - افشای اسرار حرفه‌ای	۱۴
۳۰۹	شناخت مسأله و اهمیت آن	۱-۱۴
۳۱۱	گفتار اول - عناصر اختصاصی افشای اسرار حرفه‌ای	۱۵
۳۱۱	عناصر مادی جرم و اجزای آن	۱-۱۵
۳۱۴	عناصر روانی جرم	۲-۱۵
۳۱۴	مجازات	۳-۱۵
۳۱۴	معادله عناصر اختصاصی جرم افشای سر حرفه‌ای	۴-۱۵
۳۱۵	مبحث ششم - جرم نبش قبر، دفن جنازه بدون رعایت نظامات و اختفاء جسد مقتول	۱۶
۳۱۵	مقدمه	۱-۱۶
۳۱۵	گفتار اول - جرم نبش قبر بدون مجوز	۱۷
۳۱۶	عناصر مادی جرم و اجزای آن	۱-۱۷
۳۱۷	عناصر روانی جرم	۲-۱۷
۳۱۷	مجازات و حیثیت عمومی جرم و کیفیت تشدید کیفر مرتکب	۳-۱۷
۳۱۷	معادله نمایش عناصر اختصاصی جرم	۴-۱۷
۳۱۷	گفتار دوم - جرم دفن جنازه بدون رعایت نظامات	۱۸
۳۱۸	عناصر مادی جرم	۱-۱۸
۳۱۸	عناصر روانی جرم	۲-۱۸
۳۱۸	مجازات و حیثیت عمومی جرم	۳-۱۸
۳۱۹	معادله عناصر اختصاصی جرم	۴-۱۸
۳۱۹	گفتار سوم - جرم اخفای جسد مقتول	۱۹
۳۱۹	عناصر مادی جرم	۱-۱۹
۳۲۰	عناصر روانی جرم	۲-۱۹

۳۲۰	 مجازات و حیثیت عمومی جرم	۳-۱۹
۳۲۰	 معادله نمایش عناصر متشکله جرم	۴-۱۹
۳۲۱	 قرائت و تمرین	۲۰
۳۲۱	 (الف)	۱-۲۰
۳۲۱	 (ب)	۱-۲۰
۳۲۲	 (پ)	۳-۲۰
۳۲۳	 (ت)	۴-۲۰
۳۲۴	 (ث)	۵-۲۰
۳۲۵	 (ج)	۶-۲۰
۳۲۶	 (چ)	۷-۲۰
۳۲۷	 (ح)	۸-۲۰
۳۲۹	 جرایم بر ضد حیثیت اشخاص	فصل دوم
۳۲۹	 شناخت مسأله و سابقه امر	۱
۳۳۲	 وجه اشتراک و افتراق مفاهیم هتک حرمت، افترا و توهین	۲
۳۳۳	 مبحث اول - افترا	۳
۳۳۳	 ۱-۳ تعریف	
۳۳۴	 گفتار اول - عناصر اختصاصی افترا	۴
۳۳۴	 ۱-۴ عنصر قانونی افترا	
۳۳۵	 ۲-۴ عنصر مادی افترا و اجزای آن	
۳۳۹	 ۳-۴ عنصر روانی یا معنوی افترا	
۳۳۹	 ۴-۴ جنبه خصوصی افترا و مجازات آن	
۳۴۰	 ۵-۴ معادله نمایش عناصر اختصاصی جرم افترا	
۳۴۰	 مبحث دوم - قذف	۵

تعریف	۱-۵	۳۴۰
گفتار اول - عناصر اختصاصی قذف	۶	۳۴۲
عنصر مادی جرم	۱-۶	۳۴۲
شرایط قاذف و مقذوف	۲-۶	۳۴۲
نسبت دادن تهمیت و قذف دسته‌جمعی	۳-۶	۳۴۳
عنصر روانی قذف	۴-۶	۳۴۳
مجازات اصلی و تبعی قذف	۵-۶	۳۴۳
راههای ثبوت قذف	۶-۶	۳۴۴
موارد سقوط حد قذف	۷-۶	۳۴۴
مبحث سوم - نشر اکاذیب	۷	۳۴۵
گفتار اول - عناصر اختصاصی نشر اکاذیب	۸	۳۴۵
عنصر مادی جرم و اجرای آن	۱-۸	۳۴۵
طرق نشر اکاذیب	۲-۸	۳۴۶
عنصر روانی یا معنوی نشر اکاذیب	۳-۸	۳۴۸
جنبه خصوصی نشر اکاذیب و مجازات آن	۴-۸	۳۴۸
معادله نمایش عناصر اختصاصی نشر اکاذیب	۵-۸	۳۴۹
مبحث چهارم - سایر اعمالی که افترا محسوب می‌شود (افترای عملی)	۹	۳۴۹
گفتار اول - عناصر اختصاصی افترای عملی	۱۰	۳۵۰
عنصر مادی جرم و اجزا آن	۱-۱۰	۳۵۰
عنصر روانی جرم افترای عملی	۲-۱۰	۳۵۱
مجازات افترای عملی	۳-۱۰	۳۵۱
مبحث پنجم - توهین	۱۱	۳۵۲
کلیات	۱-۱۱	۳۵۲
سابقه قضائی توهین	۲-۱۱	۳۵۲

۳-۱۱	تعریف توهین و فحاشی	۳۵۴
۴-۱۱	وجوه اشتراک و افتراق توهین و افترا	۳۵۴
۵-۱۱	تقسیم مطالب	۳۵۵
۱۲	گفتار اول - عناصر جرم توهین به افراد عادی	۳۵۶
۱-۱۲	عنصر مادی جرم و اجزای آن	۳۵۶
۲-۱۲	عنصر روانی جرم	۳۵۷
۳-۱۲	مجازات و حیثیت خصوصی توهین ساده	۳۵۸
۴-۱۲	معادله نمایش عناصر اختصاصی جرم توهین و فحاشی	۳۵۸
۱۳	گفتار دوم - توهین مشدد به اعتبار شخصیت و مقام طرف اهانت	۳۵۹
۱-۱۳	تقسیم مطالب	۳۵۹
۲-۱۳	اهانت به مقدسات مذهبی	۳۵۹
۳-۱۳	توهین به بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران حضرت امام خمینی (ق.ز) و مقام معظم رهبری	۳۶۰
۴-۱۳	توهین به مراجع مسلم تقلید و شورای رهبری	۳۶۱
۵-۱۳	توهین به رؤسای سه قوه و سایر مقامات مملکتی و کارکنان دولت و شهرداریها در حین انجام وظیفه	۳۶۲
۱۴	گفتار سوم - عناصر اختصاصی توهین در حین انجام وظیفه یا به نسبت آن نسبت به مقامات مملکتی و کارمندان دولت	۳۶۲
۱-۱۴	اولاً - عنصر مادی جرم و اجزاء آن	۳۶۳
۲-۱۴	ثانیاً - عنصر روانی جرم	۳۶۴
۳-۱۴	ثالثاً - مجازات	۳۶۴
۴-۱۴	رابعاً - معادله نمایش اختصاصی توهین به رئیس جمهور و سایر مقامات مملکتی	۳۶۴
۵-۱۴	عناصر اختصاصی توهین به رئیس یا نمایندگان سیاسی مملکت خارجی	۳۶۵
۶-۱۴	مجازات	۳۶۶
۷-۱۴	معادله نمایش عناصر اختصاصی توهین به رئیس یا نمایندگان مملکت خارجی	۳۶۷

۳۶۷	توهین به وسیله مطبوعات	۸-۱۲
۳۶۹	گفتار چهارم - عناصر اختصاصی هجو اشخاص	۱۵
۳۷۰	عناصر مادی جرم	۱-۱۵
۳۷۱	عناصر روانی جرم	۲-۱۵
۳۷۱	مجازات	۳-۱۵
۳۷۱	معادله نمایش عناصر متشکله جرم	۴-۱۵
۳۷۲	قرائت و تمرین	۱۶
۳۷۲	پرسشهای مربوط به فصل دوم از دفتر دوم کتاب	۱-۱۶
۳۷۷	فهرست منابع و مآخذ	۱۷
۳۷۷	الف - منابع فارسی و عربی	۱-۱۷
۳۸۲	ب - فرهنگنامه، مجلات، آراء وحدت رویه قضایی و آیین نامه های اجرایی	۲-۱۷
۳۸۳	ج - منابع انگلیسی و فرانسه	۳-۱۷